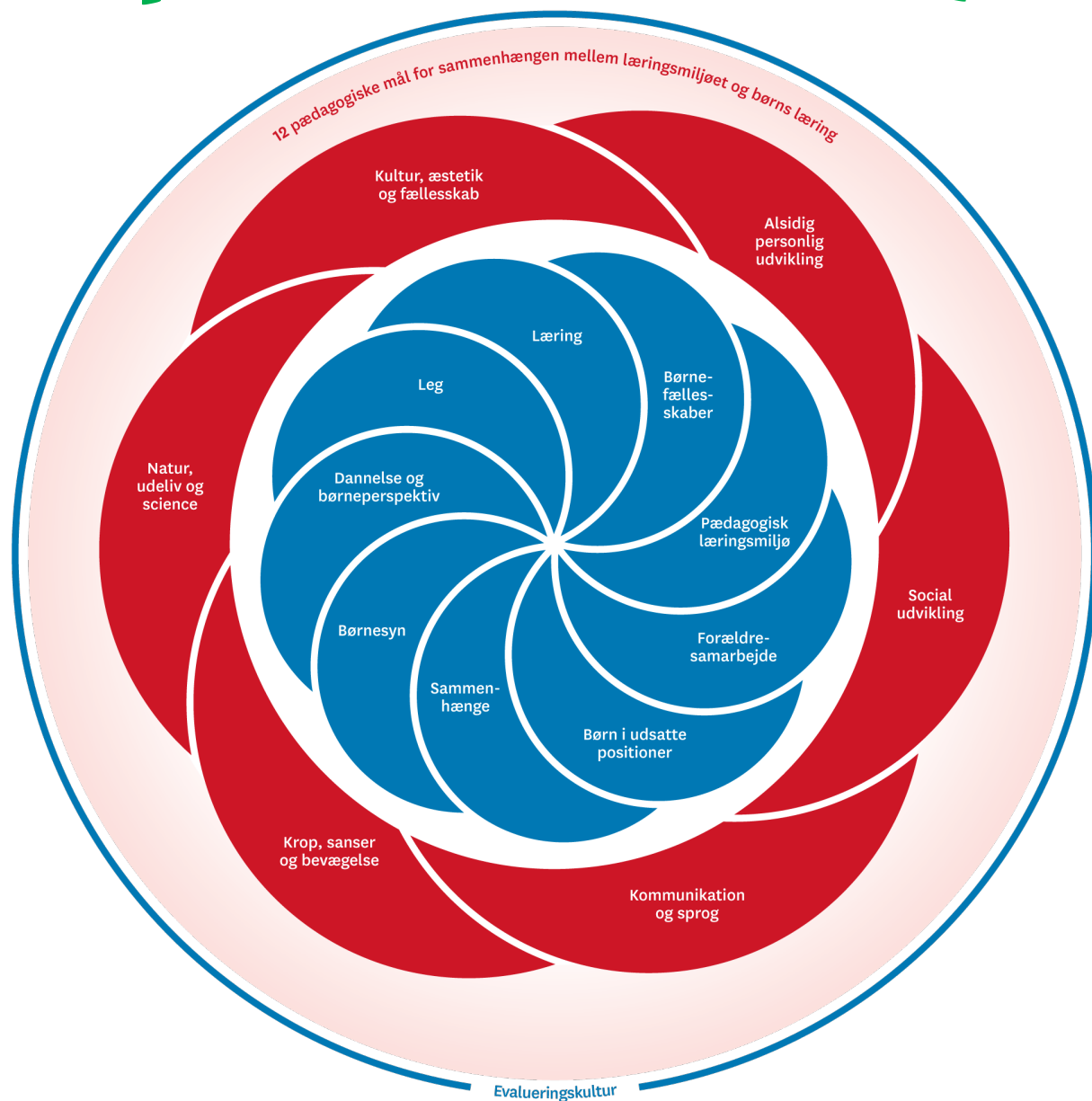

Pædagogisk læreplan

Grønnebakken
2024

Pædagogisk læreplan for Grønnebakken 2024

Hvem er vi

Grønnebakken er en privat daginstitution ejet af Annemette Christensen. Institutionen blev etableret i august 2015 på Grønlandsvej og i januar 2019 åbnede afdelingen på Koktvedvej. I starten af 2024 blev vi opdelt i to separate institutioner og afdelingen på Koktvedvej drives videre under navnet Grønnebakken. Vi er normeret til 16 vuggestuebørn og 32 børnehavebørn og har pt. 10 ansatte som pædagogisk personale samt køkken- og rengøringspersonale. Vuggestuen råder over tre rum, mens vi i børnehaven har tre store rum og to mindre. Vuggestuen har sin egen legeplads og skur til barnevogne på den ene side af huset. Børnehavens legeplads er delt i to, hvor der er gode muligheder for at udfolde sig. Begge afdelinger er delt i to grupper, hvor børnegruppen er blandet i alder. I hverdagen er grupperne i henholdsvis vuggestue og børnehave meget blandet, og børnene kan færdes frit imellem alle rum og har et stærkt samspil på kryds og tværs. Men vi laver også aktiviteter, hvor vi er gruppeopdelt – både i huset og på tur.

Pædagogisk grundlag

Hvad siger loven?

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Elementer i det fælles pædagogiske grundlag:

- **Børnesynet.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Legen.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng med børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.
- Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

I Grønnebakken arbejder vi i løbet af et år med mange forskellige temaer, alle sammen med udgangspunkt i vores styrkede pædagogiske læreplan. Dette sætter rammen for et bredt pædagogisk grundlag, der giver hver afdeling og de enkelte grupper mulighed for at tilrettelægge læringsmiljøer, der passer til de respektive børnegrupperes sammensætning. I Grønnebakken vægter vi det gode børneliv med nærvær, livsglæde, tryghed og udvikling. Vi giver børnene plads, tid og ro til at være børn, til at være unikke og til at udvikle sig i forskelligt tempo. "For at behandle børn ens, skal vi behandle dem forskelligt" og derfor er det vigtigt at børnene oplever sejre, små og store, som passer til deres udviklingspotentiale og at de bliver anerkendt for det. Det er vigtigt for os, at barnet oplever, at der altid er en voksen til stede.

Vi prioriterer at være et lille hus, hvor alle voksne har en god kontakt til alle børn og forældre. Det giver tryghed både i hverdagen samt i overgangen mellem vuggestue og børnehave. Vi oplever at børnene føler sig trygge ved og søger kontakt til alle voksne, på tværs af afdelingerne og vi ser ofte de større børnehavebørn slå et smut forbi de små i vuggestuen for at sige hej - ligesom vi tit har vuggestuebørn med på børnehavens legeplads. Den sidste tid barnet går i vuggestue er det ugentligt på besøg i børnehaven og følger hverdagen derinde. Det skaber yderligere tryghed, styrker relationer og gør, at skiftet opleves glidende og uden de store udfordringer. Vi udnytter at vi er ét samlet hus, hvor personalets individuelle styrker kommer bredt til udtryk. Det skaber overskud og harmoni. Vi gør en dyd i, hver dag at tage imod det enkelte barn med den samme ro, nærvær og overskud, lige meget om det løber direkte ind og leger, eller har brug for en ekstra hånd og omsorg for at starte dagen godt.

I Grønnebakken lægger vi vægt på at lytte og forstå det enkelte barns ønsker og behov og det er vigtigt, at vi giver os tid og viser interesse for barnet. Når vi holder hverdagens samlinger giver vi barnet mulighed for at øve sig i, både at "stå frem" og fortælle, men også at sidde og lytte og vente på tur. Når vi spiser, prioriterer vi, at det foregår i et stille og roligt miljø, hvor børnene får mulighed for at slappe af og småsnakke med deres venner, mens energien til resten af dagen bygges op igen.

Vuggestuens hverdag er ofte præget af følelser og den aktuelle stemning blandt børnene. Forudsigelighed, tryghed, mad og søvn spiller en stor rolle i dette. Den ene dag kan være præget af overskud og det er her personalet kan udføre pædagogiske aktiviteter, som kræver noget af det enkelte barn. Som fx motoriklege, ture ud af huset, kreative projekter eller sanglege. Andre dage kan der være mere brug for at opstille et roligt miljø, hvor nærvær og et ekstra kram er i højsæde. Der kan også være forskellige udfordringer, alt efter børnegruppens alder. Der er perioder hvor vi har mange nye børn og andre perioder, hvor vi har mange 2 årige. Derfor ændres det pædagogiske fokus i vuggestuen sig helt naturligt. Vi har ofte delt børnene op i alder, hvor de ældste får ture, aktiviteter eller kreative projekter, som stimulerer deres udvikling i det omfang de har brug for det. Samtidig betyder det, at de yngre børn får mere ro og de voksne får mere tid til kærlig opmærksomhed. På denne måde får alle det bedste ud af dagen.

Vi mener at børns leg er det vigtigste i løbet af en dag og vi har fokus på den fri børneinitierede leg, hvori børnene lærer at løse konflikter, forhandle, indgå kompromis og afstemme med hinanden, og vi guider og rammesætter legen i det omfang, det må være nødvendigt. Barnet skal hver dag have lov til at udfolde sig i rammer, hvor det føler sig trygt og ønsket – barnet har hermed de bedste forudsætninger for at komme hjem med "noget nyt i bagagen".

Oplevelsen af flow i børnegruppens leg er noget vi værdsætter højt og når børnene er optaget og engagerede betyder det ofte, at vi skubber hverdagens rutiner, som spisning eller rundkreds til fordel for denne opslugthed, som giver mening, tilfredshed og styrke hos børnene. Vi har indrettet vores stuer, så der er små rum i det store rum. Her har børnene

mulighed for at trække sig lidt og lege mere uforstyrret. Det samme er der mulighed for på legepladsen, hvor børnene bruger legehuse, vores store bøgehæk og små rum på siden af huset til at lege lidt i "skjul" for voksen-øjne. Her ser vi tit hvordan børnefællesskaber opstår og der er mange gode rollelege, der udspiller sig i disse "huler".

Vi er optaget af at indkapsle læring hos barnet i et nysgerrigt, sanseligt og legende perspektiv og vi tilstræber at motivere barnet igennem vores humor, optimisme og tid. Vores fokus er på hverdagens læring i forskellige gøremål og aktiviteter – ikke mindst i leg. Vi mener der er læring i de bevidste og ubevidste handlinger som børn og voksne gør i løbet af en dag – enten alene eller sammen med hinanden.

Både i vores vuggestue og børnehave er børnene opdelt i grupper, blandet i alder. Det er et bevidst valg, som er med til at skabe en god dynamik mellem børnene. Det er vores erfaring at børn drager stor nytte, læring og ikke mindst glæde ved at være blandet aldersmæssigt. Børnene lærer meget om empati, hvor de store hjælper de små og drager omsorg. De yngre observerer de ældre og spejler sig i dem, for selv at lære, forstå og eksperimentere. I Grønnebakken er der næsten altid plads til at én voksen kan gå fra med en lille håndfuld børn og det lægger vi stor vægt på at fastholde. Vi ser nemlig en stor glæde hos børnene, når de får den fulde opmærksomhed og tid i de mindre grupper.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvad siger loven?

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 3

I Grønnebakken har vi valgt at have fokus på de nære hverdags ting og på at gøre huset så hjemligt og imødekommende som muligt. Vi er optaget af, at tillægge hverdagens rutiner stor betydning for børnenes udvikling. Vi tilpasser de fysiske læringsmiljøer i institutionen løbende, så det passer børnegruppen og deres nuværende interesser. Vi bruger vores møbler som rumdelere, så der bliver skabt kroge med hver deres funktion, legetøj eller materialer. Vi sørger for at tingene er tilgængelige for barnet og det nemt kan lade sig inspirere. Både vores stuer og vores legeplads er altid under løbende tilpasning og vi oplever at det giver barnet en naturlig nysgerrighed og fornyet entusiasme, når omgivelserne ændres. Naturligvis gør vi det med respekt for, at der stadig er områder, der er genkendelige og trygge samtidig med at de udvikles kontinuerligt.

I Grønnebakken skaber vi et inspirerende, inddragende og trygt læringsmiljø med en mangfoldighed af udfoldelsesmuligheder. Det pædagogiske læringsmiljø rummer pædagogiske aktiviteter, leg og dagligdagens rutiner. Det er til stede hele dagen og rammesættes, så det tager hensyn til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger. Dette gør vi bl.a. når vi:

- Giver børnene mulighed for at engagere sig i leg og aktiviteter, der inviterer dem til at udfolde, udforske og erfare sig selv og hinanden på mange og nye måder.
- Møder børnene med positive forventninger, omsorg, tryghed, nærvær og tillid

- Introducerer børnene til forskellige måder at håndtere konfliktfyldte situationer og følelser på og giver dem mulighed for at eksperimentere med disse.
- Giver børnene en grundlæggende erfaring med at indgå i, høre til og navigere i fællesskaber og en forståelse af demokrati og demokratiske processer.
- Giver plads til at børnene har en mulighed for at forfølge, engagere og fordybe sig i det, de er optagede af, så de også lærer at prioritere blandt mange mulige tilbud.
- Hjælper børnene med at mærke egne grænser og støtter dem i at turde gå egne veje og vælge til og fra.
- Synliggør over for børnene, at situationer kan opfattes forskelligt, og lærer dem at sige "pyt".
- Hjælper børnene til at få øjnene op for hinanden og opleve glæde ved at hjælpe andre.
- Lærer børnene at mærke og skelne egne følelser, samt at kunne sætte sig ind i andres følelser og oplevelsesverden.
- Prioriterer børnenes leg højt og giver den betydelig plads i dagligdagen.
- Understøtter børnenes deltagelse i legefællesskaber og rammesætter legen i det nødvendige omfang.

Forældresamarbejde:

Det er vigtigt for os, at udstråle en tryk og næsten hjemlig atmosfære, når man som forælder træder ind af døren. Personalet har altid tid til at lytte, hvis forældrene har brug for at snakke og samtidig interesserer vi os for og spørger ind til, hvordan børnenes liv er uden for institutionen. Vi er bevidste om at modtage alle forældre på lige fod og være aktivt lyttende ligesom vi ser det som en stor tillidsklæring, at forældrene har valgt netop os til at varetage nogle af de vigtigste år af deres barns liv. Vi inddrager forældrene og vægter samarbejde og dialog – for igennem dialog kan vi lettere komme hele vejen rundt om barnet. Vi er bevidste om at det er forældrene, som er eksperterne i deres egne børn og når vi kommunikerer, skaber vi det mest nuancerede billede af barnet. Dets styrker, udfordringer og omgivelser samt hvad det har med i bagagen hjemmefra og hvordan vi skaber muligheden for at barnet lærer og udvikler sig bedst muligt. Vi vil gerne invitere forældrene til at føle ejerskab og motivere sig mest muligt og det gør vi blandt andet ved at:

- Have en åben og ærlig dialog hvor vi fra starten forventningsafstemmer og har en gensidig respekt – altid med barnet i centrum.
- Tilbyde mulighed for samtaler. Både spontane og planlagte.
- Der er et stærkt socialt netværk forældrene imellem. Det understøtter vi igennem arrangementer som spis-sammen aften, Luciadag, arbejdsdag, forældremøder eller forskellige små arrangementer i forbindelse med afslutning af et pædagogisk forløb.
- Skabe trygge og forstående relationer igennem daglig og gensidig overlevering. Vi får en fortælling om dagens start eller forandringer i familien, som kan have betydning for barnets dag. Ligeledes vægter vi at fortælle større eller mindre oplevelser fra barnets dag i institutionen.

Børn i udsatte positioner:

Vores institutions størrelse gør, at det enkelte personale har tættere kontakt til alle børnene. Det giver en god mulighed for at have flere øjne på og vi hurtigere opdager børn med særlige behov. Vi ved at alle børn "bliver set" hver dag, hvilket er et bærende element i vores tilgang til arbejdet med børnene. Samtidig er den tætte dialog mellem personale, barn og forældre med til at tage udfordringer i opløbet.

Personalet bruger hinanden som sparringspartnere for altid at få flere vinkler på den samme sag. Vi søger at skabe små og overkommelige opgaver og udfordringer til det enkelte barn, så det oplever sejre og føler motivation til større udfordringer.

Vi er en lille institution og alle voksne har kontakt til alle børn. Derfor har vi valgt ikke at have en primærperson til det enkelt barn, men i stedet lade børnene selv komme til den voksne de foretrækker, ligesom forældrene kan vælge at gå til den personale, hvor de mærker den bedste kemi.

Vi har løbende institutionsrådgivningsmøder med forskellige fagpersoner i kommunen, som kan bidrage med bredere faglig viden og konkrete pædagogiske tiltag til både forældre og personale.

Sammenhænge til børnehaveklassen:

Førskolegruppen i Grønnebakken hedder Spirerne og her starter børnene op efter sommerferien, året inden de skal i skole. Hver uge samles Spirerne og laver aktiviteter sammen. Her får de en forsmag på skolestart og bliver sat i sammenhænge med institutionens jævnaldrende. De får mulighed for at spejle sig i hinanden, dele oplevelser, lære nye færdigheder og udvikle mere komplekse lege sammen. Ofte er det også Spirerne, som får ansvar for at hente materialer, dække bord, være med ude og handle eller tage på lidt længere ture. De bliver også bedt om at hjælpe de yngre børn, både på gåture, ved påklædning og i leg. Dette øver børnene i at tage hensyn til andre, giver dem en følelse af at være nyttig og styrker deres selvværd.

At holde koncentrationen og gøre sig umage er begreber vi introducerer for børnene. Noget af det vigtigste er, at vi bevarer og understøtter børnenes nysgerrighed og lyst til læring. Derfor er vi opmærksomme på at tilpasse vores aktiviteter og tilgang hertil, alt efter hvilken børnegruppe vi har, hvilke kompetencer børnene indeholder og hvad de er optaget af. Noget af det vi har fokus på at børnene øver sig i, er at:

- Indgå i et socialt fællesskab og være en del af en større flok
- Tage hensyn til andre børn og samarbejde med dem
- Løse konflikter sammen med deres kammerater og gå på kompromis
- Vente til det er deres tur – udsætte egne behov
- Modtage og udføre fælles beskeder
- Koncentrere sig, holde fokus og være vedholdende i længere tid – også når opgaven er svær eller der er uro omkring barnet
- Have selvtillid, gå-på-mod og tør at lave fejl
- Har kendskab til bogstaver og øver sig i at skrive sit navn
- Øver sig i at gøre flere ting selv og få overdraget ansvaret for at finde løsninger. Derigennem få styrket troen på sig selv – jeg kan selv.

Inddragelse af lokalsamfundet:

Vi prioriterer at vi jævnligt kommer på ture ud af huset – både vuggestuen og børnehaven. Ofte går vi rundt til destinationer i nærområdet, som skov, sø, legepladser eller andet. Med vores ladcykler har vi muligheden for at komme lidt længere væk, hvis vi skal afsted med en lille gruppe børn. Det sker også tit, at vi tager offentlige transportmidler, som bus og tog. Vi deltager ofte i kulturelle arrangementer rundt omkring i kommunen, som kunst workshops, fællessang, teater og lign.

De tre dage inden Kr. Himmelfartsdag har vi en tradition, hvor hele børnehaven tager til Bangsboskoven og er der hele dagen. Her udforsker vi skov og sø, finder dyreliv, bygger huler, og bare lader fantasien få frit spil. Når vi er der i flere dage i træk, giver det større mulighed for fordybelse og for at børnene kan fortsætte deres lege med hinanden.

Hvert år til jul tager hele Grønnebakken i Abildgaard kirke til en hyggelig børnegudstjeneste. Og hvert forår tager vores førskolegruppe rundt i kommunen og besøger alle skolerne, hvor børnene snart skal starte.

Arbejdet med børnemiljø og de seks læreplanstemaer

Hvad siger loven?

- Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.
- Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 7

- Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.
- Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse, inden for og på tværs af følgende seks læreplanstemaer:
 - 1. Alsidig personlig udvikling
 - 2. Social udvikling
 - 3. Kommunikation og sprog
 - 4. Krop, sanser og bevægelse
 - 5. Natur, udeliv og science
 - 6. Kultur, æstetik og fællesskab.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 2 og 4

I Grønnebakken er hver afdeling delt i to grupper, hvor vuggestuen har 8 børn i hver mens der er 16 børn i hver børnehavegruppe. Vi kan yderligere dele børnene i mindre grupper hvilket giver os nye mulighed for at skabe gode og innovative læringsmiljøer, da vi hermed opnår større mulighed for fordybelse og tæt kontakt til det enkelte barn. Vi er optaget af at være optimale rollemodeller og være nærværende til stede i nuet. Børnene skal have en følelse af at være set og blive hørt og at den voksne viser en ægte interesse. Vi er bevidste om at være fordybet sammen med børnene og motivere dem til at snakke om deres ønsker, følelser og behov. I vuggestuen er denne del af det pædagogiske arbejde mere baseret på følelser end ord og personalet er optaget af at udforske børnenes behov sammen med dem ved blandt andet at spejle deres følelser og give dem nærværende guidning.

Indretningen i Grønnebakken – både inde og ude – er ikke statisk, men i konstant udvikling. Vi indretter rummene efter hvad børnene er optaget af og altid med øje for at lave små rum i rummet. På denne måde er der mulighed for at trække sig lidt til mere stille områder, for de børn, som har brug for det. Hvis vi oplever at områder

eller legetøj ikke rigtigt bliver brugt, udskifter vi det eller rykker rundt på indretningen, så der bliver plads til noget nyt. På legepladsen er der flere steder at udfolde sig motorisk og vi oplever at børnene lærer meget af hinanden. Vi som voksne motiverer yderligere ved at være til stede, være opmuntrende og dele børnenes succeser.

Alsidig personlig udvikling

- Barnet skal have lyst til og mod på at udforske og afprøve egne grænser
- Fokus på at italesætte grundfølelser som glad, sur, trist osv. Vi viser at det er okay at være ked af det, savne sin mor eller blive sur og samtidig lærer vi børnene, hvordan man hensigtsmæssigt håndterer disse følelser.
 - Personalet hjælper børnene med at håndtere konflikter og støtter dem i, selv at klare det næste gang igennem samtale.
- Børn har behov for forudsigelighed og derfor har vores hverdag den samme grundstruktur, hvor vi blandt andet spiser på de samme tidspunkter. Det giver børnene noget genkendelighed og noget at se frem til, samtidig med at det giver børnene et overblik over dagen.
 - Vi har samling hver dag, hvor vi blandt andet snakker om, hvad dagen i dag samt de næste dage indeholder. Her har børnene også mulighed for selv at deltage på det plan de har lyst. Enten aktivt ved at fortælle og deltage i legene eller passivt ved at lytte og observere.

- Kreative projekter, hvor alle børnene deltager, bliver differentieret i forhold til det enkelte barn. På den måde bliver opgaven mere overskuelig og barnet oplever at kunne fuldføre opgaven og være en del af fællesskabet. Dette giver en tro på egne evner, styrker selvværd, selvtillid og læring.
- Tilstedeværende personale skaber tryghed og genkendelighed igennem smil, omsorg og dialog. Børnene bliver set og rummet alle sammen.
- Når vuggestuebørnene er så gamle at de snart skal starte i børnehaven, kommer de oftere i besøg i børnehaven. Noget de ser meget frem til og de vokser tydeligvis af det. Samtidig hjælper det også med socialiseringen, så overgangen bliver meget nemmere.

Social udvikling

- Vi taler om hvad børnene leger og hvem de leger med. I situationen opfordrer vi børn til at være inddragende, men taler også om at man skal acceptere, at der ikke altid er plads i legen.
 - Sammen med barnet øver vi i at komme ind i en leg på en hensigtsmæssig måde og på hvordan man kan udvikle legen sammen, så flere kan være med.
- Vi indretter vores institution, så der er små rum, hvor mindre grupper af børn kan lege uforstyrret. Samtidig har vi rum, hvor der er plads til større lege med mange børn.
 - Samtidig har vi legetøj, som inspirerer til rollelege, hvor dialog og kompromiser er en del af legen. Vi har legetøj, hvor koncentration og samarbejde er nødvendige og vi har legetøj til mere højlydte lege med mere fart på.

- Ofte er det børnene, som vælger hvad de vil lege og hvem de vil lege med. Men som voksne sætter vi også gang i lege – både fælles og mindre lege. Her udfordrer vi børnenes rummelighed og samspil med andre børn.

- Børnene støttes i at aflæse andre børns ansigtsudtryk og kropssprog. Den voksne er ofte tæt på situationen og går foran med henblik på at understøtte børnenes deltagelse i legefællesskaber.
- Vi er opmærksomme på at bruge det enkelte barns styrker og kompetencer til at fremme deltagelsen i sociale sammenhænge. Er barnet fx god til at spille fodbold, tager vi en kamp på legepladsen, hvor de andre børn har mulighed for at opdage barnets kompetencer. Dette giver barnet en positiv position i børnefællesskabet, der kan bruges ud over at spille fodbold.
- Vi tager ofte børnene fra i små grupper på 4-5 børn, hvor vi kan skabe et mere ligeværdigt legefællesskab, eller lave en sammensætning hvor rummelighed og værdien i forskellighed kombineres. Mindre grupper skaber overskuelighed og højner mestring for de børn, som fungerer bedst i små sociale sammenhæng.
 - Vores ladcykler giver personalet mulighed for at tage alene afsted med en håndfuld børn.
 - Ude på vores legeplads har vi indrettet et lille børneværksted, hvor der kun er adgang sammen med en voksen og altid kun en lille gruppe børn af gangen.
- Nogle gange kan der være børn, der har svært ved at rumme det sociale fællesskab og enten har brug for en stille pause eller et rum med plads til større armbevægelser. Her er personalet lyttende og kan guide barnet – vi har i hverdagen den mulighed at gå fra fællesskabet med få børn, når behovet opstår.
- Vi laver aktiviteter på tværs af afdelingerne. Vuggestuebørnene lærer meget af at observere de større børn og børnehavebørnene får meget ud af at kunne hjælpe de yngre. De børn som for nyligt er kommet fra vuggestue til børnehave får følelsen af genkendelighed, samtidig med at de oplever at være vokset rent socialt.

Kommunikation og sprog

- Vi har daglige samlinger, hvor børnene fx kan fortælle om deres familie eller oplevelser i weekenden, bidrage til dagens emne eller være med i sange eller lege på gruppen.
- Vi opfordrer børnene til at sætte ord på deres følelser og bruge kommunikation til konflikthåndtering. Samtidig er det her vi snakker om at aflæse andres mimik og kropssprog.
- Vi læser tit bøger for børnene på gruppen, enten i samling eller spisesituationen, men også i sofaen for små grupper. Dette gør vi blandt andet for at introducere børn for nye sproglige sammenhænge og ord.
- I dagligdagen sætter vi ord på det vi gør – også i rutinesituationer. På denne måde både gentager vi ofte de samme ord og introducerer børnene for nye ordsammensætninger. Dette udvider deres ordforråd, sprogforståelse, udtale og sætningsdannelse.

- Har barnet vanskeligheder med udtalen af et ord, kan vi som voksne gentage barnets forespørgsel, både for at få bekræftet, hvad det siger, men også så barnet kan høre den rigtige udtale, uden at blive gjort forkert.
- Meget af vores legetøj indbyder til samtale børnene imellem, mens de leger. Vi har også ophængt billeder og plakater, som inspirerer til samtale.
- Vuggestuen bruger ofte deres ture rundt i nærmiljøet, på at sætte ord på de ting de går forbi og på denne måde skaber en forståelse, genkendelighed og fællesskabsfølelse igennem kommunikation. Børnene får samtidig et større ordforråd.
- Arbejdet i vuggestuen er i høj grad at italesætte barnets følelser, handlinger og intentioner. Vi sætter ord på det vi ser og oplever i legen eller konflikten. Vi tilpasser vores kommunikation til det enkelte barn, støtter dem i den verbale

og nonverbale kommunikation, i aflæsning af kropssproget og understøtter derved barnet i selvforståelse og forståelse af andre.

- I vuggestuen har vi materialet "Babblarna", som vi kan bruge til sprogtræning.
 - Vi har også en kuffert med sange og rim & remser, som vi bruger til samling. Her får børnene mulighed for at lege med sproget i et fælles forum, hvor de inspirerer hinanden.

Krop, sanser og bevægelse

- Både ude og inde er der muligheder for lege i bevægelse. Børnene har et rum i rummet med gulvtæppe, som de ofte bruger til at lave gymnastik. Der bliver bygget forhindringsbaner af stole og de hopper ned på madrasser. Udenfor er der gynger, der styrker balancen, klatretårn som giver styrke og behændighed, sand og mudder, der giver god sansestimuli og cykler og mooncars til fri afbenyttelse.
 - Der er også muligheder for stillesiddende lege begge steder. Indendørs er der indrettet mange små legemiljøer, som opfordrer til fordybelse. Vi har altid gang i noget kreativt ved bordene hvor finmotorikken styrkes og bøger står frit fremme. Udendørs bruger børnene vores store bøjehæk til at lave små huler i, ligesom vi har flere legehuse, hvor man kan trække sig lidt og få en pause.

- Vi er glade for musik og vi bruger det både ude og inde. Børnene efterspørger det selv og vil gerne danse eller være med til musiklege.
- Når vi er ude af huset er det ofte til legepladser eller i skoven. Vi går tit frem og tilbage, hvilket styrker børnenes udholdenhed. Det ujævne terræn i skov og krat er med til at udfordre børnenes grovmotorik.
- I vuggestuen lærer børnene selv at kravle op på puslebordet og vi arbejder med selvhjulpethed i garderoben. Ud over at styrke børnenes motorik betyder hverdagens små sejre at børnenes selvtillid styrkes.

- Vuggestuen har hvert år to ture til Hermans Hule, hvor der blandt andet er stort fokus på børnenes motoriske udvikling.
- Under samling bruger vi sang eller lege, hvor der både er stillesiddende elementer, men også nogle, hvor vi skal op og bruge kroppen. På denne måde arbejder vi både med høj og lav arousal og skiftet her imellem – børnene udvikler evnen til at afstemme og mærke kroppen, alt efter situationen/aktiviteten.

Natur, udeliv og science

- I Grønnebakken er vi uden for hver dag. Vi bruger vores legeplads en hel del og har skov og krat lige i baghaven. Derudover er vi ofte på tur til skov eller sø.
- Hvert år har vi skovdage op til Kr. Himmelfartsdag, hvor vi er ude i Bangsbo hele dagen. Her undersøger vi skovbunden og søen for dyreliv, bygger huler af naturens materialer og færdes i det ujævne terræn med mange anderledes sanseindtryk.

- Hjemme på legepladsen går børnene dagligt på jagt efter insekter, som de stolt viser til hinanden og bygger små haver til. Samtidig giver det anledning til mange snakke, fordi børnene spørger ind til hvad de har fundet og hvordan man bedst passer på dyrene.
- Børnenes undersøgende tilgang til naturen udvikler deres viden og forestillingsevne. Vi som voksne understøtter denne nysgerrighed og følger børnenes spor ved at være nysgerrige sammen med dem.
- På legepladsen har vi plantekasser, som vi bruger til at så både grøntsager, krydderurter og blomster i. Det giver en masse sansestimuli, både når det vokser og når vi smager på det. Sammen lærer vi også, hvordan man passer planterne, så de trives bedst muligt.

- Vi deltager ofte i Naturens uge eller Affaldsindsamlingen, hvor fokus er at blive bedre til at færdes i naturen på en hensigtsmæssig måde og at passe på den er en fælles indsats.
 - Hvert år er hele børnehaven på en større tur, der flere gange er gået til Zoologisk have. Denne tur giver altid anledning til et pædagogisk forløb omkring dyr, hvor vi snakker om de forskellige dyr, ser film, leger og laver kreative projekter.
 - Hvert år er de største børn på tur til Råbjerg Mile. Det er noget børnene ser frem til længe og en tur, hvor motorik, udholdenhed, styrke og sammenhold bliver udfordret.

Kultur, æstetik og fællesskab

- Vi bruger højtlesning og historiefortælling i vores hverdag og børnene har fri adgang til bøger. Vi har en ordning med biblioteket, som jævnligt leverer nye bøger til os med præcis de emner, som vi ønsker.
- Vi bruger ofte vores vægge til at hænge børnenes kreative produkter op. Har vi større projekter sker det, at vi inviterer forældrene til en fernisering, hvor børnene stolt viser deres kreative værker frem.

- I Grønnebakken benytter vi os meget af kulturelle aktiviteter i kommunen, som teater, fællessang eller kreative arrangementer.
- Hvert år har vi bedsteforældredag, spis-sammen aftener, forældremøder, arbejdsdage osv, hvor vi mødes uformelt. Det giver ofte børn og voksne en ny måde at være sammen på.
- Årets forskellige højtider bliver fejret hos os og der er traditioner forbundet til dem alle sammen. På denne måde ved børnene hvad de kan forvente og der er forudsigelighed/genkendelighed. Dette er med til at formidle kulturen omkring de forskellige højtider og det lagres som en del af børnenes forståelse for omverdenen.

Evalueringskultur

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3

I Grønnebakken evaluerer vi ofte i dagligdagen. Det kan være på legepladsen, vi snakker om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse og hvordan vi kan tilpasse vores praksis, så den tilgodeser alle børnene bedst muligt.

Vi har separate vuggestue- og børnehavemøder og vi har også møder i fællesskab. På disse møder kan vi få snakket lidt dybere omkring hvad der gik godt og hvad der er brug for at ændre på – både i planlagte pædagogiske aktiviteter og i hverdagen. I vuggestuen har de igennem noget tid brugt et evalueringskema til hvert emne. Dette sættes i en mappe, sammen med materiale om emnet – dermed kan man let

komme i gang og udvikle på emnet, når man tager det op igen på et senere tidspunkt. Skemaet har været en succes i vuggestuen, så det vil vi også begynde at bruge mere systematisk i børnehaven.

Vi har en årlig pædagogisk dag, hvor læreplanen altid er et punkt på dagsordenen, samtidig med at vi evaluerer på årets aktiviteter og aftaler hvilke af dem vi vil videreføre til næste år.

Vi bruger vores tavler og indgangsparti til at hænge informationer op til forældrene. Enten af praktisk karakter eller info omkring hvad vi har lavet eller skal lave i den kommende fremtid. Vi bruger også Facebook til disse informationer, ligesom vi jævnligt lægger billeder op på en lukket forældregruppe.

På stuerne hænger der billeder af børnene, som børnene ofte vender tilbage til og mindes. Det skaber nogle gode snakke om, hvor sjovt det var, eller hvor meget de glæder sig til næste gang.

